

Analyzing the role of strategic management accounting on sustainable supply chain management (case of study: food production companies and factories in Guilan province)

Seyed Reza Seyed Nezhad Fahim¹

1- Corresponding author.

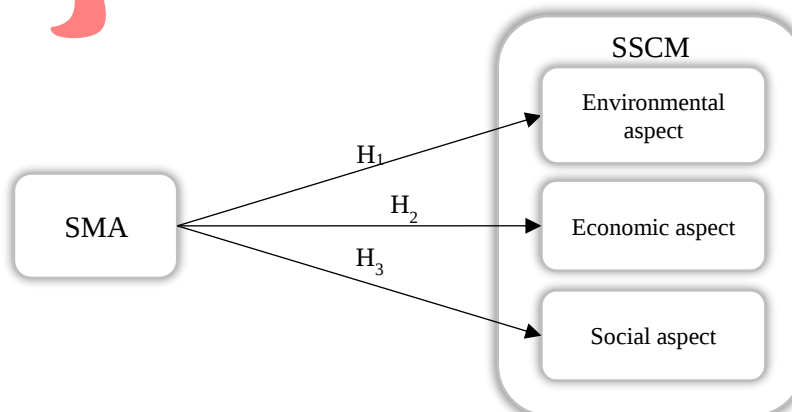
Assistant Professor, Department of Accounting, Lahijan Branch, Islamic Azad University, Lahijan, Iran; Email Address: fahim_re@iaui.ir

Introduction

Companies are increasingly held responsible for the environmental, social and economic consequences of their internal operations and the operations of their suppliers. Over the past two decades, sustainable supply chain management (SSCM), which deals with the integration of environmental, social, and economic objectives throughout a focal firm's supply chain processes, has emerged as an approach for companies to improve sustainability (i.e., environmental, social, and economic), has emerged (Koberg and Langoni, 2019). Considering the influential role of the sustainable supply chain, identifying the factors affecting its optimal management is very important. Despite the increasing global importance of this issue, which is even specified in the United Nations Sustainable Development Goals in 2015, it seems that most of the actions taken lack coherence and proper direction. Hence, more research is needed on how managers can contribute to a more sustainable supply chain orientation (Fritz and Cordova, 2023). To respond to these challenges facing supply chains, companies need new information systems about environmental and social impacts along the chain (Burritt et al., 2011). At present, strategic management accounting (SMA) techniques have become one of the vital factors for the decision-making process in contemporary businesses due to its strategic role in providing useful and important information to top management in order to manage the dynamic environment and run the business efficiently and effectively. has become (Thapayom, 2019). Strategic management accounting can help organizations identify external factors (such as market trends, government regulations, and market competition) that may affect their strategic supply chain position. Considering the importance of the topic and the research gap raised, in this research, the effect of using strategic management accounting on the components of sustainable supply chain management in Iran's food industry is studied.

Materials and Methods

This study is applied in terms of purpose and descriptive-correlation in terms of method based on structural equation model. The results of this study can be used for many groups including company managers, academics and legislators. The statistical population of this study was all managers and accounting experts working in food production companies and factories in Guilan province in 2023

and the number of samples obtained was 143 respondents. In this research, the data were interpreted using the structural equation model and with the help of Spss and Smart Pls software. The conceptual model of this research is in the form of Figure (1).

Figure 1- Conceptual model of research

Findings

Among the respondents, 69% were men and 31% were women, which is a sign of patriarchal thinking. In terms of age category, the highest frequency was related to the 41-50 years old class with 41% and the lowest frequency was related to the less than 30 years old class with 15%. Most of the respondents had a bachelor's degree. Most people have a lot of experience. The working experience of 25% of the respondents is more than 20 years, which shows the appropriateness of the sample according to the topic of the research. According to the results obtained from the hypothesis test and that the t-statistics of all paths are greater than 1.96, it can be concluded that the first to third hypotheses of the research are confirmed at the confidence level of 95%. The highest path coefficient is related to the impact of using strategic management accounting on the economic aspect of sustainable supply chain management, and the lowest path coefficient is related to the impact of using strategic management accounting on the environmental aspect of sustainable supply chain management.

Discussion and Conclusion

Sustainable supply chain management is more important for companies due to several reasons related to internal and external risk, increasing global trade and reducing cross-border transportation and communication barriers. Production processes and the flow of information and product perspectives together in a globalized environment mean that supply chain management is under pressure from governments, the media and other stakeholders to hold companies accountable for their environmental, social and economic performance across the entire supply chain. Know your economy. In this regard, strategic management accounting provides useful information for the optimal management of a sustainable supply chain. The results of the hypothesis test of this research show that there is a positive and significant relationship between the use of strategic management accounting and all three components of sustainable supply chain management consisting of economic, environmental and social performance. These findings conceptually support the results of the studies of Alamri (2019) and Pumiviset and Suttipun (2024). From the point of view of the participants of this research, the environmental aspect of sustainable supply chain management is the least affected by the use of strategic management accounting, which is probably due to the long-term effects of environmental sustainability. As the emphasis is on optimal sustainable supply chain management, successful management requires not only high quality environmental, social and economic performance, but also their integration. The interrelationship and trade-off between sustainability dimensions is an important part of sustainable supply chain management, as sacrifices in one dimension can lead to disproportionate gains in other dimensions throughout the supply chain. However, the contingency approach to strategic management accounting is based on the assumption that no universal accounting system is suitable for all businesses in all circumstances. Typically, managers use management accounting to make informed decisions. Management accounting is used at different levels in companies based on the level of requirements, understanding of management and readiness of the information platform. Therefore, each business, industry and country will use unique strategic management accounting tools and methods based on the growth of the industry, management needs and field knowledge.

There are limitations in this study that can be the subject of future research. In this research, a survey questionnaire was used to test the hypotheses, which has its own limitations, especially in behavioral research; Therefore, it is suggested that future researches use other methods. In addition, the sample of this study was managers and accounting experts working in food companies in Guilan province, so the results may have limitations in generalizability; Therefore, it is suggested to use experts from other provinces as well as other industries in future studies to validate the research model of this study. This study only investigated the role of strategic management accounting on sustainable supply chain management, while several other variables may play a role in sustainable supply chain

management, such as environmental factors, strategy type and company size. Investigating the mutual relationship and exchange between sustainability dimensions can also resolve some of the ambiguities of the results of this study.

Keyword: Strategic Management Accounting, Sustainable Supply Chain Management, Food Industry, Guilan Province.

مقاله آماده انتشار

واکاوی نقش حسابداری مدیریت استراتژیک بر مدیریت زنجیره تامین پایدار (مورد مطالعه: شرکت‌ها و کارخانجات تولید مواد غذایی استان گیلان)

سید رضا سید نژاد فهیم^۱

۱- نویسنده مسئول، استادیار گروه حسابداری، واحد لاهیجان، دانشگاه آزاد اسلامی، لاهیجان، ایران. ایمیل: fahim_re@iau.ir

چکیده

هدف این مطالعه بررسی آثار بکارگیری حسابداری مدیریت استراتژیک بر مدیریت زنجیره تامین پایدار متشکل از عملکرد اقتصادی، زیست محیطی و اجتماعی است. جامعه آماری این پژوهش کلیه مدیران و کارشناسان حسابداری شاغل در شرکت‌ها و کارخانجات تولید مواد غذایی استان گیلان طی سال ۱۴۰۲ است و حجم نمونه بر اساس روش نمونه‌گیری ساده و در دسترس ۱۴۳ نفر معین گردید. جهت گردآوری داده‌ها از پرسشنامه استفاده شد و به منظور سنجش مدل پژوهش و آزمون فرضیه‌ها، روش معادلات ساختاری مورد استفاده قرار گرفت. تجزیه و تحلیل داده‌های پژوهش با استفاده از نرم‌افزار SPSS و Smart PLS انجام گرفت. نتایج این پژوهش نشان داد که بکارگیری حسابداری مدیریت استراتژیک بر هر سه مولفه مدیریت زنجیره تامین پایدار متشکل از عملکرد اقتصادی، زیست محیطی و اجتماعی، تاثیر مثبت و معنی‌داری دارد. لذا در برخورد با تغییرات پویا در محیط کسب و کار، تصمیم‌گیری بر اساس اطلاعات حسابداری مدیریت استراتژیک می‌تواند منجر به نتایج بهتری شود. یافته‌های این مطالعه نتایج مفیدی را برای محققان و مدیران در مدیریت بهینه زنجیره تامین پایدار فراهم می‌کند.

واژه‌های کلیدی: حسابداری مدیریت استراتژیک، مدیریت زنجیره تامین پایدار، صنایع غذایی، استان گیلان.

مقدمه

غذا یکی از اصلی‌ترین عوامل تعیین‌کننده سلامت در جامعه است و حوزه زنجیره تأمین آن از مواد اولیه گرفته تا کارخانه‌ها و در نهایت مصرف‌کننده نهایی، همه می‌تواند بر سلامت عمومی جامعه که یکی از دغدغه‌های نظام سلامت است ارتباط داشته باشد. زنجیره تأمین غذا نقش به سزایی در سلامت زندگی شهروندان دارد و همچنین، به علت دارا بودن عمر کوتاه و خاصیت فاسدشدنی یکی از بااهمیت‌ترین و چالش‌برانگیزترین مباحث مدیریتی در زمان‌های مختلف می‌باشد (حسین‌پور و همکاران، ۱۴۰۱، ۶۳۳). این صنعت یکی از مهم‌ترین بخش‌هایی است که با چالش‌های زیست محیطی، اقتصادی، اجتماعی و سیاسی قابل توجهی مواجه است و آن به دلیل تمرکز توجه عمومی بر ایمنی مواد غذایی، شیوه‌های تولید، مسائل زیست محیطی مانند جنگل‌زدایی، تغییرات آب و هوا و مصرف انرژی و مسائل اجتماعی مانند دستمزد عادلانه و رشد جمعیت است (کادهم^۱، ۲۰۲۴، ۳). علاوه بر این، جهانی شدن، پیشرفت‌های تکنولوژی، استفاده از مواد شیمیایی کشاورزی و حمل‌ونقل بهبود یافته و به‌طور همزمان نگرانی‌هایی را در مورد پایداری زنجیره‌های تأمین مواد غذایی ایجاد کرده است، زیرا تغییرات در یک مرحله در یک زنجیره تأمین، اثرات ضربه‌ای بر سایر مراحل زنجیره خواهد داشت (ماستوس و گوتزمانی^۲، ۲۰۲۲، ۲). از طرفی صنعت غذایی در ایران در حال توسعه و گسترش است. این صنعت به دلیل تولید محصولات غذایی متنوع و باکیفیت، به عنوان یکی از صنایع مهم و استراتژیک در کشور محسوب می‌شود و به دلیل تغییر سبک زندگی مردم، رشد جمعیت، افزایش نیازهای غذایی در سطح منطقه و موقعیت بی‌نظیر جغرافیایی کشور به سرعت در حال رشد است. از سوی دیگر الگوهای مصرف و تولید فعلی، امنیت غذایی نسل‌های آینده را تهدید می‌کند (مرزبان و همکاران، ۱۴۰۲، ۱۷۴). نتایج پژوهش حسن‌زاده پسیخانی و همکاران (۱۴۰۰) نشان می‌دهد که استان گیلان یکی از استان‌های تاثیرگذار در زمینه امنیت صنایع غذایی کشور محسوب می‌شود و علی‌رغم گسترده محدود جغرافیایی، بیش از ۳ درصد شرکت‌ها در این استان واقع هستند. استان گیلان با توجه به موقعیت جغرافیایی منحصربه‌فرد، خاک حاصلخیز و داشتن زمینه‌های جذاب گردشگری، یکی از استان‌های برتر در زمینه صنایع غذایی در کشور است. در سال‌های اخیر با توجه به افزایش رشد جمعیت و کاهش سرانه زمین زراعی، پایین بودن میزان تولید محصولات غذایی، بالا بودن هزینه تولید، افزایش ضایعات، عدم بازاریابی مناسب، بیکاری فصلی و پنهان و کاهش درآمد در این بخش، این فعالیت با مشکلاتی رو به رو شده است (امیری و همکاران، ۱۳۹۶، ۱۳۶). افزایش نگرانی‌های زیست محیطی و اجتماعی در خصوص تاثیرات زنجیره تأمین مواد غذایی نیز منجر به فشار زیادی از سوی دولت، مشتریان، رسانه‌ها و گروه‌های ذینفع مختلف به عنوان محرک شرکت‌ها برای ورود مؤثر مسائل پایداری در طرح‌های مدیریت زنجیره تأمین شده است (سانچز فلورز و همکاران^۳، ۲۰۲۰، ۶۹).

در طول دهه‌های گذشته، مدیریت زنجیره تأمین پایدار^۴ (SSCM) توجه بسیاری از دانشگاهیان و متخصصان را به خود جلب کرده است. جهانی شدن باعث شد فرآیندهای تولید در سراسر منطقه پراکنده شوند و همه اعضای زنجیره تأمین، از تأمین‌کنندگان تا مشتریان نهایی را از طریق اشتراک‌گذاری اطلاعات و جریان‌های مواد و سرمایه به هم پیوند دهند. با این حال، به دلیل پیچیدگی زنجیره‌های تأمین، مدیریت آن کار آسانی نیست. هر شرکت در زنجیره تأمین دارای اهداف خاص خود است که اغلب متناقض با اهداف شرکت‌های دیگر در همان زنجیره می‌باشد و نتایج یک شرکت ممکن است برای سایر اعضای زنجیره تأمین مضر باشد. از این رو، عملکرد کل زنجیره تنها در صورتی می‌تواند بهبود یابد که زنجیره تأمین به عنوان یک کل، خارج از مرزهای سطح شرکت مفهوم‌سازی شود (ماستوس و گوتزمانی، ۲۰۲۲، ۳).

¹ Kadhimi

² Mastos & Gotzamani

³ Sánchez-Flores et al.

⁴ Sustainable Supply Chain Management

شرکت‌ها به طور فزاینده‌ای در قبال پیامدهای زیست محیطی، اجتماعی و اقتصادی ناشی از عملیات داخلی و عملیات تامین‌کنندگان خود مسئول در نظر گرفته می‌شوند. در طول دو دهه گذشته، مدیریت زنجیره تامین پایدار که با یکپارچه‌سازی اهداف زیست محیطی، اجتماعی و اقتصادی در سراسر فرآیندهای زنجیره تامین یک شرکت کانونی^۱ سروکار دارد، به‌عنوان رویکردی برای شرکت‌ها جهت بهبود پایداری ظهور کرده است (کوبرگ و لنگونی^۲، ۲۰۱۹، ۱۰۸۵). بعد زیست محیطی پایداری مربوط به محیط طبیعی است که شامل زمین، آب، گیاهان و حیوانات می‌شود (سانچز فلورز و همکاران، ۲۰۲۰، ۶۹). اقدامات زیست محیطی شامل سرمایه‌گذاری در کنترل و پیشگیری از آلودگی، اتخاذ سیستم‌های مدیریت زیست محیطی و دستیابی به گواهینامه‌های زیست محیطی مانند ISO14001 است (کوبرگ و لنگونی، ۲۰۱۹، ۱۰۸۵). چندین شاخص عملکرد زیست محیطی را منعکس می‌کنند، از جمله کاهش زباله و استفاده از منابع و انرژی تجدیدپذیر (پومیویست و سوتیپون^۳، ۲۰۲۴، ۲). بعد اجتماعی پایداری با سرمایه انسانی مرتبط است. بهبود این بعد مستلزم توسعه و اجرای شیوه‌هایی است که برای کارگران، جامعه و منطقه‌ای که شرکت در آن فعالیت می‌کند منصفانه و مطلوب باشد (سانچز فلورز و همکاران، ۲۰۲۰، ۶۹). اقدامات مسئولیت اجتماعی شامل رعایت قوانین کار محلی و پذیرش استانداردهای اجتماعی مانند ISO26000 است (کوبرگ و لنگونی، ۲۰۱۹، ۱۰۸۵). در بعد اجتماعی که عمدتاً به‌زیستی کارکنان را ارزیابی می‌کند، شاخص‌های رضایت کارکنان، ایمنی کارگران، آموزش و سطح مهارت آنها تمرکز می‌کند (پومیویست و سوتیپون، ۲۰۲۴). بعد اقتصادی پایداری با منافع اقتصادی به دست آمده توسط اعضای زنجیره، از جمله جامعه، منطقه و کشورهایی که عملیات در آنجا انجام می‌شود، مرتبط است (سانچز فلورز و همکاران، ۲۰۲۰، ۷۰). عملکرد اقتصادی را می‌توان بر اساس معیارهای بازار، عملیاتی یا مبتنی بر حسابداری تعریف نمود (کوبرگ و لنگونی، ۲۰۱۹). شاخص‌های نرخ رشد سود، کاهش هزینه و افزایش سهم بازار نشانه‌های رایجی از ارزش یک سازمان در بعد اقتصادی هستند (پومیویست و سوتیپون، ۲۰۲۴، ۲). ادبیات نشان می‌دهد که در سال‌های اخیر رقابت، بیشتر از سطح بین شرکتی به سطح زنجیره تامین تغییر کرده است (فیض آبادی، ۱۳۸۸؛ گولد و همکاران^۴، ۲۰۱۰). مطالعات قبلی نشان داده‌اند که موفقیت مدیریت زنجیره تامین پایدار گامی مهم به سوی بهبود عملکرد (پاک فطرت و بهبودی، ۱۴۰۲؛ کومار و همکاران^۵، ۲۰۲۳؛ کورنو و همکاران^۶، ۲۰۲۳)، اثربخشی سازمانی (شیشه‌بری و شجاعی، ۱۴۰۰؛ ابوالیگاہ و همکاران^۷، ۲۰۲۳)، وفاداری مشتریان (مروتی شریف آبادی و همکاران، ۱۴۰۱؛ الکریم و همکاران^۸، ۲۰۲۳) و ایجاد مزیت رقابتی (غیور باغبانی و همکاران، ۱۴۰۰؛ الزوبی و همکاران^۹، ۲۰۲۰؛ سنگ‌گردا و همکاران^{۱۰}، ۲۰۲۴) خواهد بود. موفقیت مدیریت زنجیره تامین تا حد زیادی به مدیران زنجیره تامین متکی است. بنابراین، مدیریت مناسب زنجیره برای دستیابی به پایداری حتی در زمینه‌هایی با فرصت‌های محدود بسیار مفید است (پومیویست و سوتیپون، ۲۰۲۴، ۳). با توجه به نقش تاثیرگذار زنجیره تامین پایدار، شناسایی عوامل موثر بر مدیریت بهینه آن از اهمیت زیادی برخوردار است. علیرغم اهمیت جهانی فزاینده این موضوع که حتی در اهداف توسعه پایدار سازمان ملل در سال ۲۰۱۵ مشخص شده است، به نظر می‌رسد اکثر اقدامات انجام گرفته فاقد انسجام و جهت‌گیری مناسب است. از این رو، پژوهش‌های بیشتری در مورد اینکه چگونه مدیران

^۱ شرکت‌های کانونی آن دسته از شرکت‌هایی هستند که معمولاً بر زنجیره تامین حاکم هستند، ارتباط مستقیمی با مشتریان فراهم می‌کنند و محصول یا خدمات ارائه شده را طراحی می‌کنند. این امر به ویژه در مورد شرکت‌های صاحب نام تجاری صادق است (سیرینگ و مولر، ۲۰۰۸، ۱۷۰۳).

^۲ Koerber & Longoni

^۳ Pumiviset & Suttipun

^۴ Gold et al.

^۵ Kumar et al.

^۶ Kuwornu et al.

^۷ Abualigah et al.

^۸ Al Karim et al.

^۹ Alzoubi et al.

^{۱۰} Singagerda et al.

می‌توانند به جهت‌گیری زنجیره تامین پایدارتر کمک کنند، مورد نیاز است (فریتز و کوردووا^۱، ۲۰۲۳، ۴). از سوی دیگر، به دلیل گسترش بازار در سراسر جهان، بررسی اقتصادهای نوظهور یکی از موضوعات مورد توجه پژوهشگران است، زیرا این اقتصادها به بازیگران کلیدی در زنجیره تامین پایدار تبدیل شده‌اند. نتایج پژوهش‌ها در اقتصادهای در حال توسعه استدلال می‌کند که راه‌حل‌های پایدار و مشارکت مدیریتی برای حذف زیان در عملیات زنجیره تامین و بهبود عملکرد کسب‌وکار ضروری است و این موضوع ضرورت انجام پژوهش‌های بیشتر در این حوزه را تحریک می‌کند (سانچز فلورز و همکاران، ۲۰۲۰، ۷۰). پیچیدگی‌هایی که در هماهنگی بین اعضای زنجیره تامین مواد غذایی وجود دارد، منجر به افزایش ضایعات مواد غذایی در طی چند سال گذشته شده است. برای دستیابی به تولید و مصرف پایدار، دینفان صنعت غذا باید هماهنگ باشند و نظرات خود را به شیوه‌های بهینه منعکس کنند. با این حال، پژوهش‌های زیادی در رابطه با تاثیر همکاری اطلاعاتی اعضای زنجیره تامین در زمینه تولید و مصرف پایدار صنعت مواد غذایی انجام نگرفته است (شه‌قرار و همکاران، ۱۴۰۱، ۶۳۹) که این موضوع یکی از شکاف‌های تحقیقاتی موجود در جامعه کنونی ایران است. یکی دیگر از چالش‌های فعلی در سطح جوامع، حفظ نمودن همزمان سودآوری و انجام کسب‌وکار با رعایت اصول زیست‌محیطی، اجتماعی و اقتصادی است.

برای پاسخ به این چالش‌های پیش‌روی زنجیره‌های تامین، شرکت‌ها به سیستم‌های اطلاعاتی جدید در مورد اثرات زیست محیطی و اجتماعی در طول زنجیره نیاز دارند (بریت و همکاران^۲، ۲۰۱۱، ۴). علاوه بر این، کسب‌وکارهای معاصر برای تصمیم‌گیری مناسب در مورد عوامل محیطی اطراف خود به اطلاعات قابل اعتماد و دقیق نیاز دارند (الامری^۳، ۲۰۱۹، ۲۱۵). هیچ مدل مدیریت زنجیره تامین واحدی وجود ندارد، زیرا ماهیت همکاری زنجیره تامین و چالش‌ها و وظایف معمول ناشی از آنها متفاوت خواهد بود. بنابراین، توپولوژی‌های مختلف زنجیره تامین و مدل‌های حاکمیتی، منجر به مجموعه وظایف متفاوتی برای سیستم‌های اطلاعاتی می‌شود (تشنر و شریف‌زاده^۴، ۲۰۲۳، ۴۶). در حال حاضر، تکنیک‌های حسابداری مدیریت استراتژیک^۵ (SMA) به دلیل نقش راهبردی آن در ارائه اطلاعات مفید و مهم به مدیریت عالی به منظور مدیریت محیط پویا و اداره کارآمد و موثر کسب و کار، به یکی از عوامل حیاتی برای فرآیند تصمیم‌گیری در کسب‌وکارهای معاصر تبدیل شده است (تاپایوم^۶، ۲۰۱۹، ۵۵). در دهه ۱۹۸۰، مفهوم حسابداری مدیریت استراتژیک به‌عنوان یک روش برون‌گرا برای تکمیل کمبود شیوه‌های حسابداری مدیریت ایجاد شد. از آن زمان، برخی از شیوه‌های آن مانند هزینه‌یابی هدف و کارت ارزیابی متوازن معرفی شده‌اند و علاقه به ایجاد محبوبیت این شیوه‌ها در بین شرکت‌ها و تعیین تأثیر آنها بر عملکرد شرکت افزایش یافته است. نقش اصلی حسابداری مدیریت استراتژیک کمک به مدیریت ارشد برای توسعه استراتژی‌های رقابتی و اجرای برنامه‌ریزی استراتژیک است و آگاهی شرکت‌ها را از نگرانی‌های موجود در بازار و داشتن توسعه پایدار بالا می‌برد (ما^۷ و همکاران، ۲۰۲۲، ۷۸). حسابداری مدیریت استراتژیک تأکید می‌کند که برای اتخاذ یک تصمیم‌گیری آگاهانه، شیوه‌های حسابداری نه تنها باید محیط داخلی، بلکه محیط خارجی مرتبط با عملیات سازمان را نیز در نظر بگیرند (الشراری^۸، ۲۰۲۴، ۱۵۹). حسابداری مدیریت استراتژیک می‌تواند به سازمان‌ها در شناسایی عوامل داخلی (مانند قابلیت‌های داخلی، در دسترس بودن منابع، و ساختار سازمانی) و عوامل خارجی (مانند روند بازار، مقررات دولتی و رقابت در بازار) که می‌تواند بر موقعیت استراتژیک زنجیره تامین آنها تأثیر بگذارد، کمک نماید (پرامونو و

¹ Fritz & Cordova

² Burritt et al.

³ Alamri

⁴ Taschner & Charifzadeh

⁵ Strategic Management Accounting

⁶ Thapayom

⁷ Ma

⁸ Alsharari

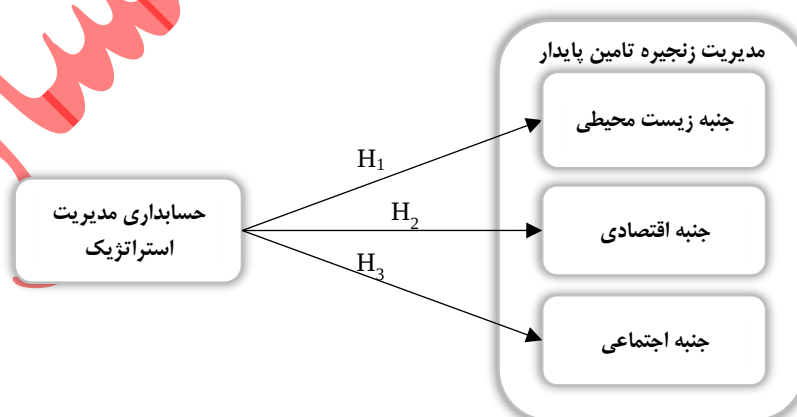
همکاران^۱، ۲۰۲۳، ۱۰۷۸). این سیستم به صورت پویا هم جنبه‌های مالی و هم جنبه‌های غیرمالی را در نظر می‌گیرد. آن به‌ویژه در میان شرکت‌های بزرگ محبوبیت بیشتری دارد. با این حال، اخیراً این محبوبیت به سازمان‌های دولتی نیز گسترش یافته است (پالادان و الحسن^۲، ۲۰۲۳، ۵۳). حسابداری مدیریت استراتژیک می‌تواند در جمع‌آوری، تجزیه و تحلیل و تفسیر اطلاعات مالی و غیرمالی مرتبط با زنجیره تامین کمک کند. همچنین آن می‌تواند به سازمان‌ها کمک کند تا هزینه‌ها و عملکرد زنجیره تامین خود را درک کنند و راه‌هایی را برای افزایش کارایی و اثربخشی در زنجیره تامین شناسایی نمایند (دکترالینا و آپولو^۳، ۲۰۱۹، ۱۴۸). با این حال، در اقتصادهای نوظهور، دسترسی به شیوه‌های حسابداری مدیریت استراتژیک نسبتاً محدود است و اطلاعات کمی در مورد پذیرش و ادغام رویکردهای آن در دسترس است. با توجه به تأثیر مثبت استراتژی‌های حسابداری مدیریت استراتژیک بر نتایج کسب‌وکار، بررسی ماهیت و دامنه شیوه‌های آن در اقتصادهای در حال توسعه بسیار مهم است (پومپویست و سوتیپون، ۲۰۲۴، ۶). الامر (۲۰۱۹) با بررسی شرکت‌های سعودی به این نتیجه رسید که بکارگیری حسابداری مدیریت استراتژیک بر عملکرد مالی و غیرمالی موثر است. همچنین پومپویست و سوتیپون (۲۰۲۴) با بررسی شرکت‌های تولیدی با گواهینامه سبز تابند به این نتیجه رسیدند که استفاده از حسابداری مدیریت استراتژیک تأثیر مستقیمی بر عملکرد پایدار متشکل از عملکرد اقتصادی، زیست محیطی و اجتماعی دارد. امامی صالح و رحمانی (۲۰۱۷) در بررسی مدیریت زنجیره تامین پایدار صنعت غذایی ایران دریافتند که محرک‌های داخلی، از جمله نگرش مدیران و حمایت آنها از برنامه‌های پایدار، تأثیر مثبتی بر جهت‌گیری پایداری استراتژیک زنجیره تامین دارد. بر مبنای مبانی نظری مطرح شده، فرضیه‌های این پژوهش به صورت زیر تدوین می‌شوند:

فرضیه اول- بین میزان استفاده از حسابداری مدیریت استراتژیک و جنبه زیست محیطی مدیریت زنجیره تامین پایدار صنایع غذایی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد.

فرضیه دوم- بین میزان استفاده از حسابداری مدیریت استراتژیک و جنبه اقتصادی مدیریت زنجیره تامین پایدار صنایع غذایی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد.

فرضیه سوم- بین میزان استفاده از حسابداری مدیریت استراتژیک و جنبه اجتماعی مدیریت زنجیره تامین پایدار صنایع غذایی رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد.

طبق فرضیه‌های این پژوهش، مدل مفهومی پژوهش در شکل (۱) ارائه شده است.

شکل ۱- مدل مفهومی پژوهش

¹ Pramono et al.

² Palladan & Alhassan

³ Doktoralina & Apollo

مواد و روش‌ها

این مطالعه از لحاظ هدف، کاربردی و از لحاظ روش از نوع توصیفی-همبستگی با تکیه بر مدل معادلات ساختاری است. نتایج حاصل از این بررسی می‌تواند برای گروه‌های متعددی من جمله مدیران شرکت‌ها، دانشگاهیان و قانون‌گذاران مورد استفاده قرار گیرد. طبق گزارش سازمان صنعت، معدن و تجارت از ۳۴۳۳۰ شرکت غذایی کوچک و بزرگ در کل کشور، تعداد ۱۰۴۶ شرکت (یعنی بیش از ۳ درصد) در زمینه تولید فراورده‌های غذایی در این استان فعال هستند و از این تعداد ۴۸ شرکت جزو شرکت‌های بزرگ تلقی می‌شوند. تعداد شاغلین این صنعت در استان بیش از ۷۵۰۰۰ نفر است که با توجه به سطح نسبی وسعت استان، می‌توان بیان کرد که گیلان یکی از استان‌های مهم در این حوزه می‌باشد. در همین راستا جامعه آماری این مطالعه کلیه مدیران و کارشناسان حسابداری شاغل شرکت‌ها و کارخانجات تولید مواد غذایی استان گیلان در سال ۱۴۰۲ انتخاب شد. با توجه به گستردگی و پراکندگی جامعه، از روش نمونه‌گیری ساده به دلیل مزایای آن در زمان و هزینه در تماس با پاسخ‌دهندگان استفاده شد. برای تعیین تعداد نمونه از پژوهش هومن (۱۳۹۷) استفاده شد که تعداد نمونه می‌تواند بین ۵ تا ۱۵ برابر تعداد گویه‌ها باشد. از آنجایی که تعداد گویه‌های پرسشنامه در پژوهش حاضر، ۲۷ گویه است، به منظور رعایت آستانه فوق در تعیین حجم نمونه، با وجود شرایط دشوار کوید ۱۹، تعداد ۲۳۴ پرسشنامه فیزیکی در سطح جامعه آماری توزیع گردید که در نهایت با پیگیری‌های انجام گرفته، تعداد ۱۴۳ پرسشنامه بدون نقص دریافت شد، لذا نرخ بازگشت پرسشنامه ۶۱ درصد بوده است.

سؤالات پرسشنامه در دو بخش سؤالات عمومی و تخصصی تقسیم شد. در بخش سؤالات عمومی در خصوص ویژگی‌های جمعیت‌شناختی پاسخ‌دهندگان همچون جنسیت، سن، میزان تجربه و سطح تحصیلات و در بخش سؤالات تخصصی مجموعاً ۲۷ گویه مطرح شد که برای سنجش متغیرهای پژوهش مورد استفاده قرار گرفت. نحوه نمره‌دهی به سؤالات مربوط به حسابداری مدیریت استراتژیک بر حسب طیف ۵ درجه‌ای لیکرت از ۱ (خیلی کم) تا ۵ (خیلی زیاد) ارزیابی شده‌اند و سؤالات مربوط به مدیریت زنجیره تامین پایدار هم در مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای از ۱ (کاملاً مخالفم) تا ۵ (کاملاً موافقم) استفاده شد. در این پژوهش داده‌ها با استفاده از مدل معادلات ساختاری و به کمک نرم‌افزار SPSS و Smart PLS تفسیر شدند. به منظور سنجش متغیرهای مورد مطالعه، از پرسشنامه به شرح جدول (۱) استفاده گردید.

جدول ۱- نحوه سنجش متغیرهای پژوهش

نام متغیر	نماد	نقش	گویه‌ها	منبع
حسابداری مدیریت استراتژیک	SMA	متغیر مستقل	۱-۱۶	موسوی شیرینی و شاکری (۱۳۹۳)
جنبه زیست محیطی	Envva	متغیر وابسته	۱۷-۲۰	خان و همکاران ^۱ (۲۰۲۱)
مدیریت زنجیره تامین پایدار	Ecoa	متغیر وابسته	۲۱-۲۳	خان و همکاران (۲۰۲۱)
جنبه اجتماعی	Soca	متغیر وابسته	۲۴-۲۷	خان و همکاران (۲۰۲۱)

یافته‌های تحقیق

خلاصه نتایج جمعیت‌شناختی پژوهش در جدول (۲) ارائه شده است. در بین پاسخ‌دهندگان ۶۹ درصد مرد و ۳۱ درصد زن بودند که نشانه‌ای از تفکر مردسالاری خواهد بود. از نظر رده سنی، بیشترین فراوانی مربوط به طبقه ۴۱ تا ۵۰ سال با ۴۱ درصد و کمترین فراوانی مربوط به طبقه کمتر از ۳۰ سال با ۱۵ درصد بوده است. اکثر پاسخ‌دهندگان دارای مدرک

¹ Khan et al.

کارشناسی بوده‌اند. تجربه اکثر افراد زیاد است. تجربه کاری ۲۵ درصد پاسخ‌دهندگان بیش از ۲۰ سال می‌باشد که با توجه به موضوع پژوهش مناسب بودن نمونه را نشان می‌دهد.

جدول ۲- ویژگی‌های جمعیت‌شناختی پاسخگویان

جمعیت‌شناسی	دسته‌بندی	فراوانی	درصد
جنسیت	زن	۴۵	۳۱
	مرد	۹۸	۶۹
سن	۳۰ سال یا جوانتر	۲۱	۱۵
	۳۱-۴۰	۲۶	۱۸
	۴۱-۵۰	۵۹	۴۱
	بالتر از ۵۰ سال	۳۷	۲۶
میزان تجربه	کمتر از ۱۰ سال	۴۴	۳۱
	۱۰-۲۰ سال	۶۳	۴۴
	بیشتر از ۲۰ سال	۳۶	۲۵
تحصیلات	پایین‌تر از کارشناسی	۳۲	۲۲
	کارشناسی	۷۲	۵۰
	کارشناسی ارشد	۳۵	۲۵
	دکتر	۴	۳
جمع		۱۴۳	۱۰۰

منبع: یافته‌های پژوهش

اطلاعات مربوط به آمار توصیفی متغیرهای پژوهش در جدول (۳) نشان داده شده است. همان گونه که ملاحظه می‌شود بیشترین میانگین پاسخ افراد به مؤلفه حسابداری مدیریت استراتژیک است و نشان‌دهنده سطح بالای اشتیاق و پیشروی به سمت استفاده از این سیستم در این گروه از افراد استان گیلان وجود دارد. کمترین میانگین پاسخ افراد به مؤلفه جنبه زیست محیطی مدیریت زنجیره تامین پایدار است که نشان می‌دهد نسبت به سایر مؤلفه‌ها، افراد به سلامت محیط زیست خود توجه کمتری دارند. جنبه اقتصادی مدیریت زنجیره تامین پایدار بیشترین پراکندگی در بین پاسخ‌دهندگان را به خود اختصاص داد.

جدول ۳- آمار توصیفی متغیرهای پژوهش

نام متغیر	نماد	میانگین	حداقل	حداکثر	اتحراف معیار
حسابداری مدیریت استراتژیک	SMA	۳/۳۵۶	۱/۲۵	۵	۰/۶۱۲
جنبه زیست محیطی مدیریت زنجیره تامین پایدار	Enva	۳/۲۲۳	۱	۴/۶۷	۰/۶۵۹
جنبه اقتصادی مدیریت زنجیره تامین پایدار	Ecoa	۳/۲۷۷	۱/۴۰	۴/۶۰	۰/۶۷۲
جنبه اجتماعی مدیریت زنجیره تامین پایدار	Soca	۳/۳۴۱	۱/۲۵	۵	۰/۵۲۱

منبع: یافته‌های پژوهش

در برازش مدل‌های اندازه‌گیری، رابطه بین گویه‌ها با سازه‌ها بررسی می‌شود. در این پژوهش از سه معیار پایایی، روایی همگرا و روایی واگرا برای ارزیابی مدل‌های اندازه‌گیری استفاده شد. پایایی نیز از سه طریق، سنجش بارهای عاملی، آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی بررسی گردید و نتایج پایایی و روایی همگرا در جدول (۴) ارائه شده است. از آنجا که تمامی گویه‌ها دارای بار عاملی بیشتر از ۰/۷ بودند، پایایی مدل قابل قبول است. نتایج ضرایب آلفای کرونباخ و پایایی ترکیبی تمام متغیرها بیشتر از ۰/۷ است، لذا می‌توان بیان نمود که وضعیت پایایی متغیرهای پژوهش مناسب است.

روایی همگرا به بررسی همبستگی هر متغیر با سؤالات خود می‌پردازد. در این پژوهش به‌منظور بررسی روایی همگرا از شاخص میانگین واریانس استخراج‌شده^۱ (AVE) استفاده شده است و مقادیر بالای ۰/۵ روایی همگرا قابل قبول را نشان می‌دهد. مقدار AVE برای تمامی متغیرهای مدل بیشتر از ۰/۵ به‌دست آمده است، در نتیجه روایی همگرایی مدل تأیید می‌شود.

جدول ۴- نتایج بررسی پایایی متغیرهای پژوهش

متغیر پژوهش	گویه‌ها	بار عاملی	پایایی ترکیبی	آلفای کرونباخ	AVE
حسابداری مدیریت استراتژیک	گویه ۱	۰/۸۴	۰/۸۳	۰/۸۰	۰/۶۲
	گویه ۲	۰/۷۵			
	گویه ۳	۰/۷۱			
	گویه ۴	۰/۷۷			
	گویه ۵	۰/۸۱			
	گویه ۶	۰/۹۰			
	گویه ۷	۰/۸۲			
	گویه ۸	۰/۹۲			
	گویه ۹	۰/۸۹			
	گویه ۱۰	۰/۸۵			
	گویه ۱۱	۰/۹۱			
	گویه ۱۲	۰/۸۷			
	گویه ۱۳	۰/۸۵			
	گویه ۱۴	۰/۸۱			
	گویه ۱۵	۰/۸۶			
	گویه ۱۶	۰/۸۵			
جنبه زیست محیطی مدیریت زنجیره تامین پایدار	گویه ۱۷	۰/۸۹	۰/۹۱	۰/۸۹	۰/۷۶
	گویه ۱۸	۰/۸۱			
	گویه ۱۹	۰/۹۱			
	گویه ۲۰	۰/۸۷			
جنبه اقتصادی مدیریت زنجیره تامین پایدار	گویه ۲۱	۰/۸۹	۰/۹۲	۰/۸۱	۰/۷۵
	گویه ۲۲	۰/۸۸			
	گویه ۲۳	۰/۶۵			
جنبه اجتماعی مدیریت زنجیره تامین پایدار	گویه ۲۴	۰/۶۴	۰/۹۴	۰/۹۱	۰/۷۶
	گویه ۲۵	۰/۷۶			
	گویه ۲۶	۰/۹۲			
	گویه ۲۷	۰/۸۹			

منبع: یافته‌ها پژوهش

^۱ Average Variance Extracted (AVE)

برای نشان دادن مستقل بودن مفاهیم مورد استفاده در پژوهش، از روایی و اگر استفاده شد. نتایج بررسی روایی و اگر در جدول (۵) ارائه شده است. مقدار جذر AVE (اعداد روی قطر اصلی) تمامی متغیرهای پنهان پژوهش از مقدار همبستگی میان آن‌ها با سایر متغیرها بیشتر است که این امر روایی و اگرایی مناسب مدل‌های اندازه‌گیری را نشان می‌دهد.

جدول ۵- نتایج روایی و اگرایی متغیرهای پژوهش

ردیف	متغیر پژوهش	۱	۲	۳	۴
۱	حسابداری مدیریت استراتژیک	۰/۷۸۵			
۲	جنبه زیست محیطی مدیریت زنجیره تامین پایدار	۰/۷۷۱	۰/۸۷۵		
۳	جنبه اقتصادی مدیریت زنجیره تامین پایدار	۰/۶۸۲	۰/۷۰۳	۰/۸۷۳	
۴	جنبه اجتماعی مدیریت زنجیره تامین پایدار	۰/۶۸۴	۰/۷۳۲	۰/۶۳۹	۰/۸۷۳

منبع: یافته‌های پژوهش

در بررسی برازش مدل ساختاری، ضریب تعیین R^2 شاخصی است که میزان تأثیر متغیر مستقل را بر متغیر وابسته نشان می‌دهد. مقدار این ضریب برای سه جنبه زیست محیطی، اقتصادی و اجتماعی به ترتیب ۰/۷۴۱، ۰/۹۰۱ و ۰/۸۱۴ محاسبه شده است که مناسب بودن برازش مدل ساختاری را تأیید می‌کند. همچنین شاخص Q^2 توسط استون و کیزر (۱۹۷۵) معرفی شده است که قدرت پیش‌بینی متغیرهای وابسته مدل را مشخص می‌سازد. مقدار این شاخص برای سه جنبه زیست محیطی، اقتصادی و اجتماعی به ترتیب ۰/۲۲، ۰/۳۶ و ۰/۲۴ است که قدرت پیش‌بینی مناسب و قابل قبول را نشان می‌دهد.

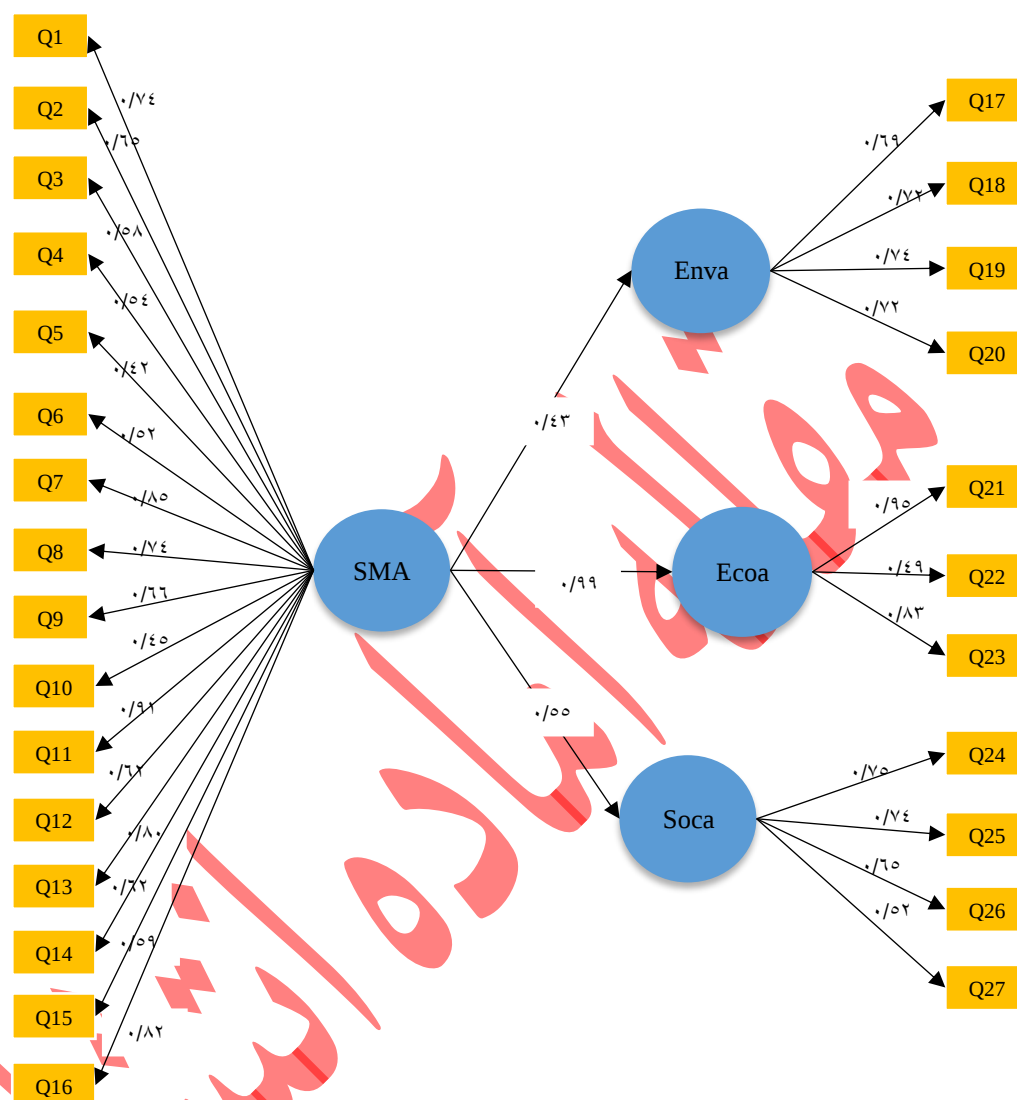
برازش مدل کلی بر اساس معیار شاخص نیکویی برازش^۱ (GOF) بررسی می‌شود. این شاخص با استفاده از میانگین هندسی شاخص R^2 و میانگین شاخص‌های اشتراکی (Communalities) قابل محاسبه است. مقدار GOF برای برازش کلی مدل تحقیق حاضر برابر است با:

$$GOF = \sqrt{\text{Communalities} \times R^2} = \sqrt{0.328 \times 0.841} = 0.526$$

با توجه به میانگین مقادیر اشتراکی سازه‌ها و میانگین R^2 ، مقدار GOF برای برازش کلی مدل تحقیق ۰/۵۲۶ بدست آمد که نشان از برازش کلی قوی مدل پژوهش دارد. در کنار شاخص فوق، یکی از معتبرترین شاخصی که برای ارزیابی برازش مدل کلی استفاده می‌شود شاخص SRMR است. این شاخص توسط هنسلر و سارستد (۲۰۱۳) ارائه شده است و باید زیر ۰/۰۸ باشد. در این پژوهش مقدار آن برابر با ۰/۰۶۱ به دست آمده است که حاکی از برازش مناسب مدل تحقیق می‌باشد.

^۱ Goodness of Fit (GOF)

نتایج مدل نهایی پژوهش در حالت تخمین ضرایب استاندارد شده در شکل (۲) ارائه شده است.

شکل ۲- تخمین ضرایب استاندارد شده مدل پژوهش

در جدول (۶) ضریب مسیر و نتیجه آزمون فرضیه‌های پژوهش ارائه شده است. با توجه به نتایج به دست آمده و اینکه آماره t همه مسیرها بزرگتر از ۱/۹۶ است، می‌توان نتیجه گرفت که در سطح اطمینان ۹۵ درصد فرضیه‌های اول تا سوم پژوهش تایید می‌شوند. بیشترین ضریب مسیر مربوط به تاثیر استفاده از حسابداری مدیریت استراتژیک بر جنبه اقتصادی مدیریت زنجیره تامین پایدار و کمترین ضریب مسیر هم متعلق به تاثیر استفاده از حسابداری مدیریت استراتژیک بر جنبه زیست محیطی مدیریت زنجیره تامین پایدار است.

جدول ۶- نتایج تحلیل مسیر در مدل معادلات ساختاری

فرضیه	روابط	ضریب مسیر	انحراف معیار	آماره t	نتیجه
اول	میزان استفاده از حسابداری مدیریت استراتژیک ← جنبه زیست محیطی مدیریت زنجیره تامین پایدار	۰/۴۳۲	۰/۰۶۸	۶/۳۰۵	تایید

دوم	میزان استفاده از حسابداری مدیریت استراتژیک	←	جنبه اقتصادی مدیریت زنجیره تامین پایدار	۰/۹۹۴	۰/۲۰۲	۴/۹۱۲	تایید
سوم	میزان استفاده از حسابداری مدیریت استراتژیک	←	جنبه اجتماعی مدیریت زنجیره تامین پایدار	۰/۵۵۳	۰/۱۰۸	۵/۰۸۷	تایید

منبع: یافته‌های پژوهش

بحث و نتیجه‌گیری

مدیریت زنجیره تامین پایدار به دلایل متعدد مرتبط با ریسک داخلی و خارجی، افزایش تجارت جهانی و کاهش موانع حمل و نقل و ارتباطات فرامرزی از اهمیت بیشتری برای شرکت‌ها برخوردار است. فرآیندهای تولید و جریان اطلاعات و دیدگاه‌های محصول در کنار هم در یک محیط جهانی شده به این معناست که مدیریت زنجیره تامین فشارهایی را از سوی دولت‌ها، رسانه‌ها و سایر ذینفعان به همراه دارد تا شرکت‌ها را در سطح کل زنجیره تامین، مسئول عملکرد محیطی، اجتماعی و اقتصادی خود بداند. در این راستا، حسابداری مدیریت استراتژیک اطلاعات مفیدی را جهت مدیریت بهینه زنجیره تامین پایدار فراهم می‌کند. نتایج آزمون فرضیه‌های این پژوهش نشان می‌دهد که بین بکارگیری حسابداری مدیریت استراتژیک و هر سه مولفه مدیریت زنجیره تامین پایدار متشکل از عملکرد اقتصادی، زیست محیطی و اجتماعی، رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد. این یافته‌ها از لحاظ مفهومی نتایج مطالعات الامری (۲۰۱۹) و پومیویست و سوتیون (۲۰۲۴) را پشتیبانی می‌کند. از دیدگاه مشارکت‌کنندگان این پژوهش، جنبه زیست محیطی مدیریت زنجیره تامین پایدار، کمترین تاثیر را بکارگیری حسابداری مدیریت استراتژیک می‌پذیرد که دلیل آن احتمالاً آثار بلندمدت پایداری زیست محیطی است. از آنجایی که تاکید بر مدیریت بهینه زنجیره تامین پایدار است، مدیریت موفق نه تنها به عملکرد زیست محیطی، اجتماعی و اقتصادی با کیفیت بالا نیاز دارد، بلکه به یکپارچگی آنها نیز نیازمند است. رابطه متقابل و مبادله بین ابعاد پایداری بخش مهمی از مدیریت زنجیره تامین پایدار است، زیرا فداکاری در یک بعد می‌تواند منجر به دستاوردهای نامتناسب در سایر ابعاد در سراسر زنجیره تامین شود. با این حال، رویکرد اقتضایی به حسابداری مدیریت استراتژیک بر این فرض استوار است که هیچ سیستم حسابداری جهانی برای همه مشاغل در همه شرایط مناسب نیست. به طور معمول، مدیران از حسابداری مدیریت برای تصمیم‌گیری آگاهانه استفاده می‌کنند. حسابداری مدیریت بر مبنای سطح الزامات، درک مدیریت و آمادگی بستر اطلاعاتی، در سطوح مختلفی در شرکت‌ها به کار می‌رود. لذا هر کسب‌وکار، صنعت و کشور بر اساس رشد صنعت، نیازهای مدیریتی و دانش میدانی، ابزارها و روش‌های حسابداری مدیریت استراتژیک منحصر به فردی را به کار خواهند گرفت.

حسابداری مدیریت استراتژیک بر یکپارچه‌سازی فعالیت‌ها و نیز جریان‌های اطلاعاتی مرتبط با آنها از طریق بهبود روابط زنجیره‌ای برای دستیابی به اهداف توسعه پایدار اشاره دارد. با جمع‌بندی نتایج پژوهش می‌توان چنین استنباط کرد که بکارگیری حسابداری مدیریت استراتژیک اثری مثبت و مستقیم بر مدیریت زنجیره تامین پایدار محصولات صنایع غذایی دارد، لذا پیشنهاد می‌شود برای تقویت این رابطه تا حد امکان مدیران شرکت‌ها، شرکای تجاری خود را متعهد سازند تا اطلاعات اختصاصی مرتبط و دانش فرآیندهای اصلی تجاری را با آنها تسهیم کنند و آنها را به طور کامل از موضوعاتی که تجارتشان را تحت تاثیر قرار می‌دهد، مطلع سازند. در همین راستا جهت جمع‌آوری اطلاعات جامع حسابداری مدیریت استراتژیک، می‌بایست از افراد متخصص و باتجربه و آشنا با تکنیک‌های حسابداری مدیریت استفاده شود. توسعه استراتژی‌های مالی بلندمدت و انطباق با اهداف کسب‌وکار و رویه‌هایی پایدار نیز کمک زیادی در این زمینه می‌کند. با توجه به محیط پویای صنعت غذایی، شرکت‌ها می‌بایست در مواجهه با شرایط نامنظم و تغییرات ناشی از

عوامل خارجی چابک باشند و با توجه به پیش‌بینی تغییرات اقتصادی، تحلیل مناسبی از تأثیرات آن بر زنجیره تامین داشته باشند.

همچنین به مدیران صنایع پیشنهاد می‌شود که جهت رسیدن به اهداف جنبه اقتصادی زنجیره تامین پایدار به منظور کاهش ضایعات و داشتن بهره‌وری بالاتر در مدیریت موجودی، تولید، توزیع و مدیریت زمان تحویل، فرایندهای تولید و توزیع خود را با بکارگیری صنایع میانی و تبدیلی بهبود بخشند. در بعد زیست محیطی کاهش یا حذف تولید زباله با استفاده از مواد قابل بازیافت و دوست‌دار محیط زیست تأثیر زیادی بر خورداری است. تولیدکنندگان اغلب از تامین‌کنندگانی استفاده می‌کنند که قوانین استاندارد حفاظت از محیط زیست را سرلوحه کار خود می‌دهند. در بعد اجتماعی تصویر ذهنی مثبت مشتریان رویکرد مثبتی به تولیدکنندگانی دارند که از زنجیره تامین پایدار استفاده می‌کنند. در بلندمدت با رسیدن به اهداف زنجیره تامین پایدار در زمینه زیست محیطی، شاهد آن خواهیم بود که صنعت گردشگری استان نیز بهبود می‌یابد. در صورت رسیدن به اهداف اقتصادی، وضعیت معیشت کارکنان نیز بهتر می‌شود که همه این موارد باعث کاهش معضلات اجتماعی منطقه خواهد شد.

محدودیت‌هایی در این مطالعه وجود دارد که می‌تواند زمینه پژوهش‌های آتی قرار گیرد. در این پژوهش از پرسشنامه پیمایشی برای آزمون فرضیه‌ها استفاده شده است که محدودیت‌های خاص خود بویژه در تحقیقات رفتاری را دارد؛ بنابراین، پیشنهاد می‌شود که تحقیقات آتی از روش‌های دیگری استفاده کنند. علاوه بر این، نمونه این مطالعه مدیران و کارشناسان حسابداری شاغل شرکت‌های غذایی استان گیلان بودند، لذا نتایج ممکن است دارای محدودیت‌هایی در تعمیم‌پذیری باشند؛ بنابراین، پیشنهاد می‌شود که در پژوهش‌های آتی از کارشناسان استان‌های دیگر و همچنین سایر صنایع استفاده نمایند تا مدل پژوهش این مطالعه اعتبارسنجی شود. این مطالعه تنها نقش حسابداری مدیریت استراتژیک را بر مدیریت زنجیره تامین پایدار بررسی کرد، در صورتی که چندین متغیر دیگر ممکن است در مدیریت زنجیره تامین پایدار نقش داشته باشند، مانند عوامل محیطی، نوع استراتژی و اندازه شرکت. بررسی رابطه متقابل و مبادله بین ابعاد پایداری نیز می‌تواند برخی از ابهامات نتایج این مطالعه را برطرف نماید.

تعارض منافع

نویسندگان مقاله هیچ‌گونه تعارض منافی را گزارش نکرده‌اند.

تقدیر، تشکر و ملاحظه‌های اخلاقی

این مقاله حاصل بخشی از پژوهش انجام شده در سال ۱۴۰۲ است. حفظ محرمانگی اطلاعات مراکز و اشخاص در نگارش این مقاله رعایت گردید. این پژوهش بدون حمایت مالی سازمان یا نهاد خاص انجام شده است و نویسندگان، مراتب قدردانی خود را از مدیران و کارشناسان همکاری‌کننده در این پژوهش اعلام می‌دارند.

منابع

- امیری، زهرا، کاووسی، شراره و طبسی، مجتبی. (۱۳۹۶). اولویت‌بندی توسعه صنایع تبدیلی و تکمیلی بخش کشاورزی در استان گیلان، *اقتصاد کشاورزی و توسعه*، ۲۵(۴)، ۱۴۶-۱۲۵. <https://doi.org/10.30490/aead.2018.60997>
- پاک‌فطرت، هادی و بهبودی، امید. (۱۴۰۲). کارآفرینی سبز بر مدیریت زنجیره تامین سبز و عملکرد پایدار؛ تحلیلی از نقش بازاریابی و گرایش به مدیریت دانش در شهرداری مشهد. *مطالعات مدیریت توسعه سبز*، ۲(۱)، ۱۵۷-۱۳۹. <https://doi.org/10.22077/jgmd.2023.6647.1037>

- حسن زاده پسیخانی، محمد صادق؛ موزن جمشیدی، میرهادی و باقرزاده خداهشهری، راضیه. (۱۴۰۰). طراحی الگوی رهبری پایدار در مواجهه با بحران حاصل از کووید ۱۹ به جهت تاب‌آوری در مشاغل صنایع غذایی (مورد مطالعه: شرکت‌ها و کارخانجات تولید مواد غذایی استان گیلان)، پژوهش‌های مدیریت منابع سازمانی، ۱۱(۱)، ۲۳-۵۸. <http://ormr.modares.ac.ir/article-28-47730-fa.html>
- حسین‌پور، محمود، امیرخان، محمد، رضائیان زیدی، جواد و دوستی دیلمی، محمدجعفر. (۱۴۰۱). شناسایی و اولویت‌بندی ریسک‌های بخش تولید در زنجیره تأمین خوراک دام و طیور تحت شرایط عدم قطعیت- مطالعه موردی، فصلنامه علمی کارافن، ۱۹(۳)، ۶۳۳-۶۰۹. <https://doi.org/10.48301/kssa.2022.332405.2036>
- شه‌قرار، علی، باقرزاده خواجه، مجید، خوش فطرت، سحر و فقهی فرهنگند، ناصر. (۱۴۰۱). طراحی الگویی برای پایداری زنجیره تأمین صنایع غذایی آذربایجان شرقی با استفاده از شبکه عصبی مصنوعی (منطقه شمالغرب کشور). فصلنامه جغرافیا (برنامه‌ریزی منطقه‌ای)، ۱۲(۴۹)، ۶۵۱-۶۳۴. <https://doi.org/10.22034/jgeoq.2023.351147.3776>
- شیشه‌بری، علی رضا و شجاعی، امیدعلی. (۱۴۰۰). تأثیر مدیریت زنجیره تأمین پایدار بر اثربخشی سازمانی: نقش میانجی مدیریت کیفیت جامع، مطالعات مدیریت و توسعه پایدار، ۴(۱)، ۷۸-۵۹. <https://doi.org/10.30495/msds.2022.1956518.1048>
- غیور باغبانی، سیدمرتضی، نجاتی یزدی‌نژاد، نیلوفر و غفوریان شاگردی، امیر. (۱۳۹۹). بررسی تأثیر اقدامات مدیریت زنجیره تأمین سبز بر عملکرد اجتماعی و رقابت‌پذیری در معدن سنگ آهن چادرملو، مدیریت فردا، ۶۵(۱۹)، ۲۹۲-۲۷۹. <http://www.modiriyatfarda.ir/fa/Article/26746>
- فیض‌آبادی، جواد. (۱۳۸۸). رقابت واقعی در محیط کسب و کار بین زنجیره‌های تأمین، میثاق مدیران، ۴۸(۸)، ۳۵-۳۳. <https://ensani.ir/fa/article/58044>
- مرزبان، شهریار، شفیع، مرتضی و مظفری، محمدرضا. (۱۴۰۲). ارزیابی عملکرد زنجیره تأمین پایدار محصولات فاسد شدنی در صنایع غذایی، مطالعات مدیریت صنعتی، ۲۱(۷۰)، ۱۷۳-۲۲۵. <https://doi.org/10.22054/jims.2023.69469.2806>
- مروتی شریف‌آبادی، علی، عندلیب اردکانی، داوود و برزگربرویی، فایزه. (۱۴۰۱). تأثیر مدیریت زنجیره تأمین میهمان‌نوازی پایدار بر رضایت و وفاداری مشتریان. برنامه‌ریزی و توسعه گردشگری، ۱۱(۴۲)، ۶۱-۳۳. <https://doi.org/10.22080/jtpd.2023.23125.3660>
- موسوی شیرینی، محمود و شاکری، ماهرخ. (۱۳۹۳). استراتژی، حسابداری مدیریت استراتژیک و عملکرد شرکت‌های پذیرفته شده در بورس اوراق بهادار تهران. حسابداری مدیریت، ۷(۲۰)، ۱۰۷-۹۳. <https://sanad.iau.ir/Journal/jma/Article/816690>
- Abualigah, L., Hanandeh, E. S., Zitar, R. A., Thanh, C. L., Khatir, S., & Gandomi, A. H. (2023). Revolutionizing sustainable supply chain management: A review of metaheuristics. *Engineering Applications of Artificial Intelligence*, 126, 106839. <https://doi.org/10.1016/j.engappai.2023.106839>
- Al Karim, R., Rabiul, M. K., & Kawser, S. (2023). Linking green supply chain management practices and behavioural intentions: the mediating role of customer satisfaction. *Journal of Hospitality and Tourism Insights*, (ahead-of-print). <https://doi.org/10.1108/JHTI-04-2023-0241>
- Alamri, A. M. (2019). Association between strategic management accounting facets and organizational performance. *Baltic Journal of Management*, 14(2), 212-234. <https://doi.org/10.1108/BJM-12-2017-0411>
- Alsharari, N. M. (2024). The interplay of strategic management accounting, business strategy and organizational change: as influenced by a configurational theory. *Journal of Accounting & Organizational Change*, 20(1), 153-176. <https://doi.org/10.1108/JAOC-09-2021-0130>

- Alzoubi, H., Ahmed, G., Al-Gasaymeh, A., & Kurdi, B. (2020). Empirical study on sustainable supply chain strategies and its impact on competitive priorities: The mediating role of supply chain collaboration. *Management Science Letters*, 10(3), 703-708. <https://doi.org/10.5267/j.msl.2019.9.008>
- Amiri, Z., Kavosi, S., & Tabasi, M. (2018). Determining the Priority of Development of Agricultural Processing Industries in Guilan Province. *Agricultural Economics and Development*, 25(4), 125-146. (In Persian) <https://doi.org/10.30490/aead.2018.60997>
- Burritt, R. L., Schaltegger, S., Bennett, M., Pohjola, T., & Csutora, M. (Eds.). (2011). *Environmental management accounting and supply chain management* (Vol. 27). Springer Science & Business Media. 3-20 <https://doi.org/10.1007/97894007139011>
- Doktoralina, C., & Apollo, A. (2019). The contribution of strategic management accounting in supply chain outcomes and logistic firm profitability. *Uncertain Supply Chain Management*, 7(2), 145-156. <https://doi.org/10.5267/j.uscm.2018.10.010>
- Emamisaleh, K., & Rahmani, K. (2017). Sustainable supply chain in food industries: Drivers and strategic sustainability orientation. *Cogent Business & Management*, 4(1), 1345296. <https://doi.org/10.1080/23311975.2017.1345296>
- Faizabadi, J. (2010). Real competition in the business environment between supply chains, *Covenant of Managers*, 48(8), 33-35. (In Persian) <https://ensani.ir/fa/article/58044>
- Fritz, M. M., & Cordova, M. (2023). Developing managers' mindset to lead more sustainable supply chains. *Cleaner Logistics and Supply Chain*, 7, 100108. <https://doi.org/10.1016/j.clscn.2023.100108>
- Ghiwar Baghbani, S. M., Nejati Yazdinejad, N., & Ghafourian Tasari, A. (2019). Investigating the effect of green supply chain management measures on social performance and competitiveness in Chadormello iron ore mine, *Farda Management*, 65(19), 279-292. (In Persian) <http://www.modiriyatfarda.ir/fa/Article/26746>
- Gold, S., Seuring, S., & Beske, P. (2010). Sustainable supply chain management and inter-organizational resources: a literature review. *Corporate social responsibility and environmental management*, 17(4), 230-245. <https://doi.org/10.1002/csr.207>
- Hassanzadeh Pasikhani, M. S., Mozen Jamshidi, M., & Bagherzadeh Khodashahri, R. (2022). Designing a sustainable leadership model in the face of the crisis caused by Covid-19 for resilience in food industry businesses (case study: food production companies and factories in Gilan province). *Organizational Resource Management Research*, 11(1), 23-58. (In Persian) <http://ormr.modares.ac.ir/article-28-47730-fa.html>
- Hosseinpour, M., Amirkhan, M., Rezaeian, J., & Doostideilami, M. (2022). Identifying and Prioritizing the Risks of the Manufacturing Sector in the Livestock and Poultry Feed Supply Chain Under Uncertainty: A Case Study. *Karafan Journal*, 19(3), 609-633. (In Persian) <https://doi.org/10.48301/kssa.2022.332405.2036>
- Kadhim, E. H. (2024). The Impact of Green Strategic Management Accounting in Rationalizing Green Decisions for Economic Units Evidence from Iraq. *Journal of Environmental Accounting and Management*, 12(01), 1-11. <https://doi.org/10.5890/JEAM.2024.03.001>
- Khan, N. U., Wu, W., Saufi, R. B. A., Sabri, N. A. A., & Shah, A. A. (2021). Antecedents of sustainable performance in manufacturing organizations: A structural equation modeling approach. *Sustainability*, 13(2), 897. <https://doi.org/10.3390/su13020897>

- Koberg, E., & Longoni, A. (2019). A systematic review of sustainable supply chain management in global supply chains. *Journal of cleaner production*, 207, 1084-1098. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2018.10.033>
- Kumar, A., Shrivastav, S. K., Shrivastava, A. K., Panigrahi, R. R., Mardani, A., & Cavallaro, F. (2023). Sustainable supply chain management, performance measurement, and management: a review. *Sustainability*, 15(6), 5290. <https://doi.org/10.3390/su15065290>
- Kuwornu, J. K., Khaipetch, J., Gunawan, E., Bannor, R. K., & Ho, T. D. (2023). The adoption of sustainable supply chain management practices on performance and quality assurance of food companies. *Sustainable Futures*, 5, 100103. <https://doi.org/10.1016/j.sfr.2022.100103>
- Ma, L., Chen, X., Zhou, J., & Aldieri, L. (2022). Strategic management accounting in small and medium-sized enterprises in emerging countries and markets: A case study from China. *Economies*, 10(4), 74-97. <https://doi.org/10.3390/economies10040074>
- Maruti Sharifabadi, A., Andalib Ardakani, D., & Barzgarbfaroui, F. (1401). The effect of sustainable hospitality supply chain management on customer satisfaction and loyalty. *Tourism Planning and Development*, 11(42), 61-33. (In Persian) <https://doi.org/10.22080/jtpd.2023.23125.3660>
- Marzban, Sh., Shafii, M., & Mozafari, M. (2023). Evaluation of sustainable supply chain performance of perishable products in food industry. *Industrial Management Studies*, 21(70), 173-225. (In Persian) <https://doi.org/10.22054/jims.2023.69469.2806>
- Mastos, T., & Gotzamani, K. (2022). Sustainable supply chain management in the food industry: A conceptual model from a literature review and a case study. *Foods*, 11(15), 2295. <https://doi.org/10.3390/foods11152295>
- Mousavi Shiri, S. M., & Shakri, M. (2013). Strategy, accounting, strategic management and performance of companies admitted to the Tehran Stock Exchange. *Management Accounting*. 7(20), 107-93. (In Persian) <https://sanad.iau.ir/Journal/jma/Article/816690>
- Pakfetrat, H., & Behboodi, O. (2023). Investigating the effect of green entrepreneurship orientation on green supply chain management and sustainable performance: Analysis of the role of market orientation and knowledge management orientation (Case study of Mashhad Municipality). *Green Development Management Studies*, 2(1), 139-157. (In Persian) <https://doi.org/10.22077/jgmd.2023.6647.1037>
- Palladan, A. A., & Alhassan, I. (2023). *Protocol: Systematic Review on Strategic Management Accounting and Organizational Sustainable Performance*. the 3rd International Conference and Doctoral Colloquium Organized by Faculty of Management Sciences, Bayero University Kano, Nigeria. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0257487>
- Pramono, A., Suwarno, S., Amyar, F., & Lisdiono, P. (2023). The effect of strategic management accounting on strategic supply chain through internal and external orientation. *Uncertain Supply Chain Management*, 11(3), 1075-1084. <https://doi.org/10.3390/economies13240047>
- Pumiviset, W., & Suttipun, M. (2024). Sustainability and strategic management accounting: evidence of green manufacturing in Thailand. *Cogent Business & Management*, 11(1), 2302794. <https://doi.org/10.1080/23311975.2024.2302794>
- Sánchez-Flores, R. B., Cruz-Sotelo, S. E., Ojeda-Benitez, S., & Ramírez-Barreto, M. E. (2020). Sustainable supply chain management—A literature review on emerging economies. *Sustainability*, 12(17), 69-72. <https://doi.org/10.3390/su12176972>

- Seuring, S., & Müller, M. (2008). From a literature review to a conceptual framework for sustainable supply chain management. *Journal of cleaner production*, 16(15), 1699-1710. <https://doi.org/10.1016/j.jclepro.2008.04.020>
- Shah Gharar, A., bagherzadeh khagheh, M., Khosh Fetrat, S., & Fegghi Farhmand, N. (2022). Designing a model for the stability of the food industry supply chain in East Azerbaijan using artificial neural network (Northwest region of the country). *Geography (Regional Planning)*, 12(49), 634-651. (In Persian) <https://doi.org/10.22034/jgeoq.2023.351147.3776>
- Shizhbari, A. R., & Shujaee, O. A. (2022). The impact of sustainable supply chain management on organizational effectiveness: the mediating role of total quality management, *Management and Sustainable Development Studies*, 4(1), 59-78. (In Persian) <https://doi.org/10.30495/msds.2022.1956518.1048>
- Singagerda, F., Rahmawati, L., & Sabri, A. (2024). Linking supply chain management practices with supply chain performance and food and beverage: Evidence from SMEs' competitive advantage. *Uncertain Supply Chain Management*, 12(2), 829-840. <https://doi.org/10.5267/j.uscm.2024.1.004>
- Taschner, A., & Charifzadeh, M. (2023). Challenges in Supply Chain Management and Supply Chain Management Accounting. *Management Accounting in Supply Chains*, 43-76. https://doi.org/10.1007/978-3-658-41300-2_3
- Thapayom, A. (2019). Strategic management accounting techniques and organizational sustainable performance: evidence from industrial estates in Rayong area, Thailand. *Journal of Modern Management Science*, 12(1), 51-74. <https://doi.org/10.14456/jmms.2019.4>